

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Школа	ЈУ Средња медицинска школа, Бања Лука
Наставни предмет	Српски језик и књижевност
Професор	Сања Ђурић
Разред и одјељење	I разред (сва усмјерења – медицински, акушерски, зубно – стоматолошки техничари)
Датум реализације	септембар 2025. године
Наставна тема	Језик и комуникација
Наставна јединица	Златна правила у комуникацији
Тип часа	Обрада новог градива
Облици рада	Фронтални, индивидуални, рад у паровима
Наставне методе	Дијалогска метода, метода демонстрације, анализа ситуационих модела, симулација конфликтних ситуација
Наставна средства	Табла, маркер, припремљене картице са улогама (здравствени радник – пацијент/родбина)
Циљ часа	Усвајање и практично разумијевање темељних етичких и професионалних правила успјешне комуникације (активно слушање, емпатија, јасноћа, поштовање приватности, невербални склад) у свакодневном животу и специфичном медицинском окружењу.
Очекивани исходи (Блумова таксономија)	Након овог часа ученик ће бити способан да: - Именује и објасни пет златних правила професионалне комуникације. (знање/разумијевање) - Уочи разлику између пасивног, агресивног и асертивног одговора у медицинској пракси. (анализа)

	3. Примијени правила активног слушања кроз практичне вјежбе емпатичног одговора пацијенту. (примјена) 4. Развије и покаже високо професионалан и емпатичан став у симулираним изазовним ситуацијама. (афективни домен)	
Напомена о исходима	Ови исходи представљају професионалне стандарде којима тежимо у оквиру развоја емпатије и етике код будућих здравствених радника.	
Кључни појмови	Златна правила, активно слушање, емпатија, асертивност, професионална дистанца, повјерљивост, невербални склад.	
Сегмент	Област / Предмет	Како се остварује на часу
Литература	-Правопис српскога језика – Матица српска (издање које је званично у употреби у образовном систему Републике Српске). -Нормативна граматика српског језика – Предраг Пипер, Иван Клајн. -Култура говора – Слободан Ж. Марковић / Драгољуб Зорић	Правилно коришћење правописних правила у писменој комуникацији (електронска пошта, формални дописи).
Корелација	Медицинска етика / Здравствена њега	Очување достојанства и приватности пацијента; примјена Хипократових принципа кроз начин говора и опхођења.
	Психологија	Препознавање емоционалних потреба пацијената у кризним тренуцима и адекватно емпатично реаговање.
Међупредметне компетенције	Комуникација на матерњем језику	Коришћење одговарајућих језичких формулација, учтивих облика и пажљиво

		одабраних термина у размјени осјетљивих информација.
	Социјална и грађанска компетенција	Развијање самоконтроле, толеранције, активног слушања без прејудицирања и способност пружања утјехе кроз разјешњавање неспоразума.
ТОК ЧАСА	Активности наставника	Активности ученика
Уводни дио часа (10 минута)	1. Започиње час кратком симулацијом: Док се ученик обраћа наставнику, наставник гледа у телефон, прекида га на пола реченице и хладно одмахује руком. 2. Пита одјељење: „Шта је у овом тренутку недостајало нашој комуникацији? Која су правила прекршена?“ 3. Најављује тему и записује наслов: Златна правила у комуникацији. Објашњава да ријечи медицинског радника понекад лијече боље од сирупа или таблета.	1. Прати понашање наставника, реагује на непријатност ситуације и износи запажања. 2. Дефинише уочене грешке: недостатак пажње, прекидање саговорника, лош невербални став. 3. Записује наслов у свеску и усмјерава пажњу на правила која ће учити.
Главни дио часа (25 минута)	1. Презентација „Златних правила“ (10 мин): Наставник кроз табелу на табли дефинише 5 кључних правила (погледати одељак испод). Уз свако правило наводи примјер „лоше“ и „добре“ медицинске праксе. 2. Рад у паровима - „Кртице улога“ (10 мин): Паровима дијели кратке	1. Биљежење и праћење: Ученици записују златна правила у свеску и активно допуњавају наставника сопственим примјерима.

	задатке. Један ученик је узнемирени пацијент/рођак, а други медицински техничар који мора примијенити златна правила (нпр. саопштавање да љекар касни на преглед). 3. Анализа и демонстрација (5 мин): Бира један пар да пред разредом изведе симулацију. Са остатком разреда коментарише примјену правила.	2. Игра улога (Role-play): Сваки пар увежбава задату ситуацију на основу додијељених улога, трудећи се да примијени активно слушање и асертиван тон. 3. Извођење и дискусија: Учествују у анализи приказаног дијалога и идентификују да ли је медицински радник користио емпатичне одговоре.
--	--	--

Завршни дио часа (10 минута)	1. Спроводи кратку рефлексију кроз питање: „Које вам је правило било најтеже примијенити у вјежби и зашто?“ 2. Задаје домаћи задатак. 3. Оцјењује залагање парова на часу и наглашава важност свакодневне вјежбе ових вјештина.	1. Износе искрена запажања (нпр. тешко је остати миран када је пацијент љут). 2. Записују домаћи задатак.
------------------------------	---	---

Правило	Шта се подразумијева у медицинској пракси?	Примјер лоше праксе ✗	Примјер добре праксе
1. Активно слушање	Усредсређеност на пацијента, остваривање контакта очима, благо нагињање ка	Сестра пискара податке, не подиже поглед и говори: <i>"Причајте, ја вас чујем."</i>	Прекида писање, успоставља контакт очима, потврдно клима главом: <i>"Разумијем вас, реците ми шта вас највише боли?"</i>

	саговорнику без прекидања.		
2. Емпатија (Саосјећање)	Препознавање емоционалног стања саговорника и пружање искрене подршке.	<i>"Свима је овдје тешко, морате чекати свој ред."</i>	<i>"Видим да сте забринуте за резултате, учинићемо све што можемо да их добијете што прије."</i>
3. Јасноћа и једноставност	Прилагођавање језика пацијенту; избјегавање латинских израза без превода.	<i>"Ваша дијагноза је перкутана интралуминална ангиопластика."</i>	<i>"Мораћемо проширити крвни суд на срцу како би крв лакше текла."</i>
4. Асертивност и пристојност	Исказивање својих ставова и граница на миран начин, без сукоба, љутње и вријеђања.	<i>"Шта ви замишљате, не можете тек тако улазити у ординацију без позива!"</i>	<i>"Потпуно вас разумијем да вам се жури, али тренутно је други пацијент унутра. Молим вас, сачекајте неколико минута."</i>
5. Повјерљивост (Приватност)	Разговор о здравственом стању пацијента води се дискретно, далеко од трећих лица.	Наглас, пред пуном чекаоницом: <i>"Јован Јовановић, ви имате позитиван налаз на инфективну болест!"</i>	Пацијент се позива у кабину или тихо изговара налаз на уво: <i>"Изволите, ваши резултати су спремни. Желим да вас посаветујем..."</i>

ЗЛАТНА ПРАВИЛА У КОМУНИКАЦИЈИ

+-----+

- | 1. АКТИВНО СЛУШАЊЕ (Слушај цијелим бићем!) |
- | 2. ЕМПАТИЈА (Стави се у положај другог) |
- | 3. ЈАСНОЋА (Без тешких медицинских израза) |
- | 4. АСЕРТИВНОСТ (Мирно и одлучно "Не") |

| 5. ПОВЈЕРЉИВОСТ (Чувај приватност пацијента) |

+-----+

* Најјачи лијек здравственог радника су БЛАГЕ РИЈЕЧИ!

**Домаћи
задатак**

Изаберите једно од пет златних правила комуникације које сматрате **најважнијим** за ваше будуће занимање. Напишите кратак есеј/састав (једна страница) образлажући ваш избор на реалном примјеру из вашег живота или праксе коју сте имали у школи.